

Vort Fædreland har været bespottet

Taler
Peder Flor

Dato
4 mai 1818

Sted
Stortinget

1 Bakgrunn:

I Stortingets Møde den 19de Marts fremsatte Repræsentanten Krigsraad Flor Forslag om at indgaae til Kongen med en Adresse, hvori skulde andrages om: 1, at Hs. Maj. foran alle i Norge udgivne Love og Publicationer samt paa Rigets Mynter vil kalde sig: "Carl Johan, Konge til Norge og Sverige"; 2, at Høistsamme skaffer Norges Constitution anerkjendt af Europas Magter, og gjør de udenrigske Hoffer opmærksom paa, at hvad han i Norge foranstalter, skeer i Kvalitet af Norges Konge, - for at betrygge os for ikke at lide nogen krænkelser for Eftertiden; 3, at Norges retmæssige Eiendom, som Sverrig har modtaget i Kraft af den 21de Artikel i Kieler-Tractaten, leveres os tilbage; 4, at Hs. Maj. forbyder ethvert Forlangende af Eds Aflæg af norske Undersaatter i Sverige; 5, at Hs. Mai. tilholder alle norsk-svenske Ministre, Agenter, Consuler, kort alle diplomatiske Afsendte udenlands, at de baade selv i alle deres Forhandlinger lægger for Dagen en saadan Adfærd, som Norges Selvstændighed monne fordre, og at de paatale, hvis noget for Eftertiden foretages, der saaledes kunde krænke det norske Folk.

Referat:

20

Proponenten Flor fremlagde under Forhandlingerne et udførligt skriftligt Votum. Hvad anden Post angikk, indrømmede han, at man ikke burde søge Constitutionen anerkjendt af fremmede Magter, men han søgte gennem Historiske Exempler og anden Deduction udførlig at paavise, at man burde anmode Kongen om at skaffe Norges Selvstændighed anerkjendt af Udlandet. Han omtalte blant Andet en Række Forurettelser af Danmark mod Norge og udbrød i denne Anledning:

"Hvor er Norges duelige Sønner afblevne under foreningen med Danmark?"

Forladende deres Fædres Gravhøie, afrevne fra deres fædrelandske Forbindelser, have de stundom, endog forpested af Hoffets Luft, hjulpet til at nedværdige deres Fædreland, eller i det Mindste, som vore Juuler, Tordenskjold, Adeler, Holberg, Vessel og mange andre hjulpet til at flette saavel Laurbær- som Ege-
35 Krandsen om Daniens Tinding, uden at Norge vidste, om det kunde tilregne sig dets Sønners herlige Daad, saa meget mere som man i Sange og Skrifter næsten stedse saae det omtalt som Dansk Udmærkelse. Hvo veed ikke - dog tillad mig at tie forøvrigt - men jeg opfordrer herved høitideligen enhver, om nogen kan negte, at hvert Ord, jeg har sagt, er Sandhed, og da Ingen kan det, nu saa I
40 Statens Repræsentanter! see da de Følger, der flyde af at være en Provins; see da, hvorledes vort Fædreland har været bespottet, udplyndret og nedværdiget, og at mere end 4 Secler ere, i mere eller mindre Grad, hensvundne paa en uværdig Maade for Riget."

45 [...]

Farligheden og Uretmæssigheden af den i fjerde Post omhandlede Edsaflæggelse søgte han udførlig at paavise. I Anledning af, at Commiteen havde fundet Stedet for Edens Aflæggelse uvæsentligt, yttre han:

50 "Jeg kommer til en af de sørgeligste Sætninger, som National-Usselhed, foragteligt Kryberi og Tilbedelsesvæsen og Lykkejægeri udklækkede og fremstillede under tusinde lokkende Former. En Sætning, som skulde være mindre farlig dersom den ikke endog af retsindige, om just ikke kraftfulde eller
55 over Politiken tænkende Mænd, saaledes som Tilfældet er i nærværende Commitee-Indstilling, gjentages; en Sætning, siger jeg, som var mindre farlig, dersom det ikke kunde befrygtes, at Silberstolpe, imedens man demonstrerer med Ord om hans Dictamens Uværdighed, igjennem den allerede i Gjærningen selv var paa Vei til at vinde Seier; snart fordi man ei har Mod til at træde Magten
60 under Øinene ved usminket Sandhed; snart fordi man ikke aner, at det er Slangen, man omgaaes med, hvis giftige Braad efterhaanden vil ødelægge de ikke nok grundfæstede Rødder paa Statens nys plantede Selvstændigheds Træ, om den ikke ødelægges; og snart fordi man ikke hæver Tanken paa Politiken og Statens udvortes Forhold; jeg mener den Sætning, som her udtrykkes med, at en
65 norsk Eds Aflæggelse i Sverig er en Ubetydelighed.

Nei sandelig, det er ikke ubetydelig, det er tvertimod af yderste Vigtighed. Allerede det Foregaaende viser det urigtige i Sætningen; thi af Edens Aflæggelse i

70 Sverig følger den ovenfor anmærkede Omstændighed, at Eden tildels er falsk;
deraf det svenske Sprogs grundlovsstridige Brug i Actstykker, der skulle være
norske; deraf de svenske Former, som ikke ved norske Love ere tillagte
Autoritet, og som ved at tillægges Autoritet - noget der vel ikke uden Grund kan
befrygtes at ville udflyde fra samme Kilde som Sætningen selv, - vilde indeholde
75 den aabenbareste Krænkelse af statsborgerlige Rettigheder.

Men dette er ikke nok; Sagen maa betragtes fra politiskt Synspunct, og det var
paa denne, af Commiteen kun saa løselig og frygtsom berørte, for ei at sige
forbigaaede, jeg egentlig byggede Motionen. Rigets Selvstændighed er det
80 ypperste Klenodie, det første og største vi have at vaage over. Hvad ville vi sige
om Frankrig og Spanien fandt forgodt at affordre vore Skibsfolk, som fredelig
gjæstede deres Havne, Ed til Norges Konge og Constitution, endog saadan, paa
hvilken der intet andet var at udsætte, end at den fordredes i fremmed Land og
fremmed Sprog, og for at fremtvinge den, lagde Embargo paa vore Skibe. Vilde
85 vi da ikke ansee det som en Krænkelse af Folkeretten? Vilde vi ansee saadan
Krænkelse ubetydelig? Vilde vi ikke tvertimod stiltiende erkjende hine Folks
Overherredømme og Formynderskab ved ei at paatale Krænkelsen? Men gjælder
der da ingen gjensidig Folkeret imellem Sverige og Norge? Kun da kunde dette
Spørgsmaal besvares benægtende, naar det svenske og norske Folk vare
90 sammensmeltede til et Folk, Norge blevet en Provinds af Sverig og dets
Formynderskab underkastet."

[...]

95

Kilde

Storthings-Efterretninger 1814-1833. Bd. 1. Christiania 1874, s. 613-616.

Emner

Innlegg i Stortinget

100

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/vort-faedreland-har-vaeret-bespottet>

105